

Keçiören

ISSN 1303-7811

MART 2010 YIL 9 SAYI 24

Eğitim

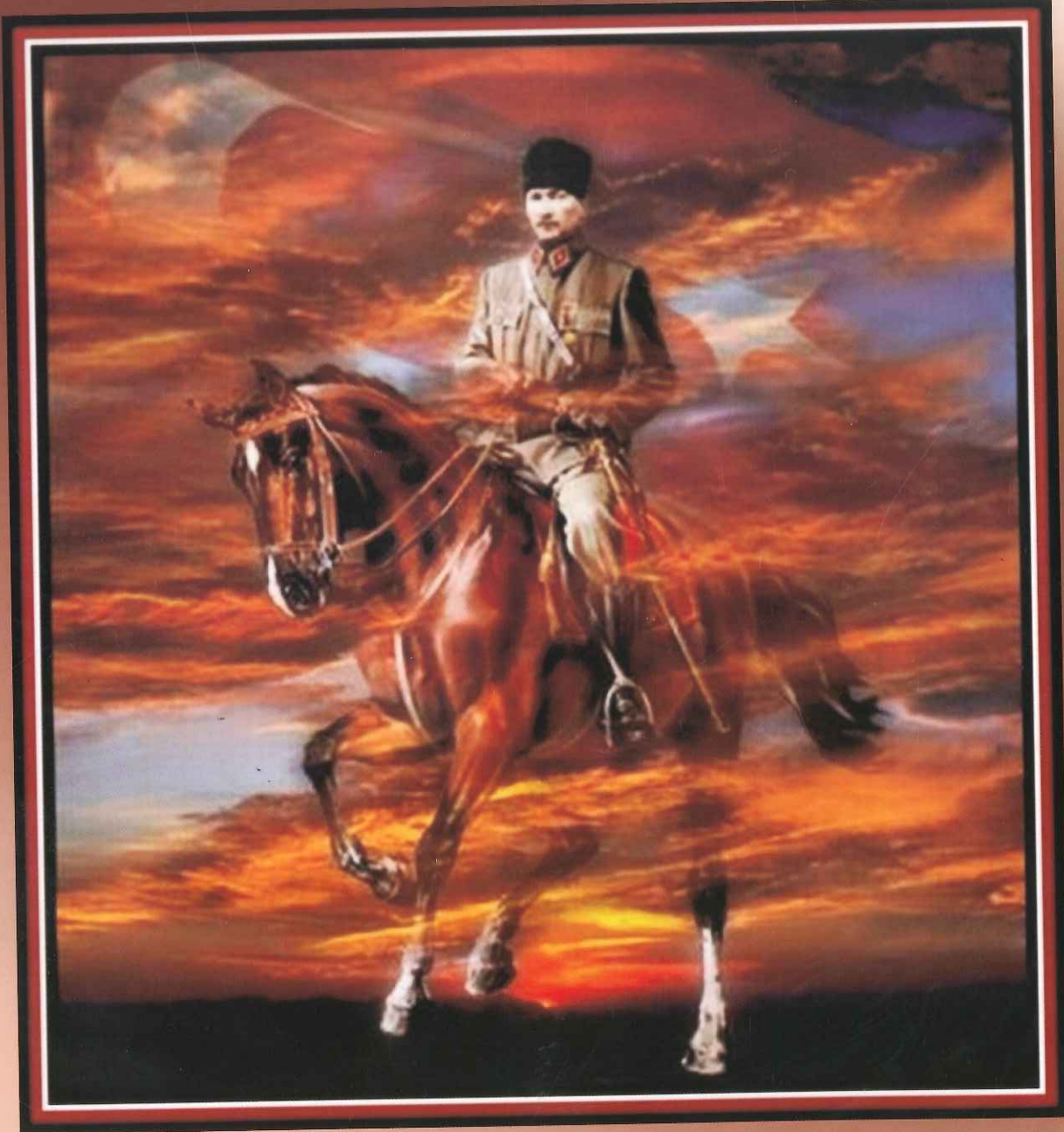
üç ayda bir yayımlanır

KEÇİÖREN İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Bu gün hepimize düzen ortak görev: ulusal değerlere, bilince, Cumhuriyet'e sahip çıkmak, Çanakkale'yi, Kurtuluş Savaşı'nı kazanan ruhu korumak ve bu bilinci gelecek kuşaklara aktarmaktır. Türk Ullusu dili, kültürü, tarihi ve sançu kimliğiyle aydınlık yarınlara el ele güçlü biçimde yürüyecektir.

H. Ortatürk

Keçiören
Eğitim

Adına Sahibi
Hüseyin YURTOĞLU
İlçe Millî Eğitim Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Ali DEDE
Kültür Şube Müdürü

Yayın ve İnceleme Kurulu
Nur ŞAHİN
Neriman TUNÇ YAPAR
Lale AVCIDIRLAR
Tülay ÇİFTÇİ İRMAK

İletişim Adresi
Keçiören İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
Fatih Cd. Tepebaşı Mh.
Kaymakamlık Binası Kat 3
Keçiören - ANKARA
Tel: 0 312 361 19 10 - 11 - 12
Fax: 0 312 361 19 00
http://kecioren.meb.gov.tr
e-mail: kecioren06@meb.gov.tr

Yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.
Yayın kurulu yazılar üzerinde değişiklik yapabilir. Bu dergide yayımlanan hiç bir yazı ya da fikir İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün görüşünü ifade etmez.

Hazırlık ve Baskı

bas-yay
MATBAACILIK
OFSET & TIPO
K. Karabekir Cd. No. 105/25
Güven Han - Dışkapı - ANKARA
Tel & Fax : 0 312 384 75 00
www.basyaymatbaacilik.com

Prof. Dr. Mustafa TURAN ile

röportaj

1959 yılında Karaman'da doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Karaman'da tamamladı. 1976 yılında Karaman Lisesi'ni bitirdikten sonra Ankara Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi olarak Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe-Kelam Bölümü'nden 1982 yılında mezun oldu.

1983 yılında Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nde Araştırma Görevlisi oldu. Aynı Enstitüde 1984 yılında yüksek lisans ve 1990 yılında doktorasını tamamladı. 1992 yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü'ne Yardımcı Doçent olarak atandı. 1995 Yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümüne geçti. Burada Bölüm Başkanlığı ve Dekan Yardımcılığı görevlerini yürüttü. 1998 yılında Doçent oldu. 2003 yılında Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde Yakınçağ Tarihi Ana Bilim Dalına atandı ve 2004 yılında profesör oldu. Halen aynı bölümde görev yapmaktadır.

Türk İstiklal Harbi, Yakınçağ Osmanlı Dış Politikası, Tarih Felsefesi, Türkiye'nin Jeopolitiği konularında Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora derslerini yürütmektedir.

Atatürk Araştırma Merkezi üyesi olup Yayın ve Çalışma Grubu'nda görev yapmaktadır. Yayınlanmış kitapları ve makaleleri bulunmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

1.Çanakkale Zaferi'nin Türk ve Dünya Tarihi açısından bir değerlendirmesini yapar mısınız?

Öncelikle şunu belirtmemiz gerekir ki, 18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Zaferi'dir. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesinden hemen sonra 3 Kasım 1915'te Çanakkale'de **Seddülbahir** ve **Kumkale** istihkâmları bombalanmıştır. Çanakkale'deki mücadeleyi bu tarihten başlatmak da mümkündür. Asıl Çanakkale savaşları, 19 ve 25 Şubat 1915 tarihinden itibaren başlamıştır. 18 Mart 1915 tarihinde 18 Müttefik gemisi boğazları zorlamış ve geçebileceklerini düşünmüşlerdi. Müttefiklerin 6 gemisi batırılmış geri dönmek zorunda kalmışlardır. İşte “Çanakkale geçilmez” dedirten bu zafer, “18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi”dir.

İtilaf Devletleri, bu olaydan sonra karaya asker çıkarmak suretiyle hedeflerine ulaşmaya çalışacaklardır. 25 Nisan'da Saros'a, 26 Nisan'da Kumkale'ye, 27 Nisan'da Seddülbahir ile Tekeburnu arasına yapılan çıkarmalar ile kara savaşları başlamıştır. Anlaşılacağı gibi Çanakkale'deki mücadele 18 Mart'ta bitmemiş, **Çanakkale Kara Savaşları** başlamıştır. Başka bir ifade ile Çanakkale savaşlarının ikinci safhası başlamıştır. Çanakkale'de düşman gemilerinden atılan mermileri göğsünde karşılayan Mehmetcik, kara savaşlarında da canını feda etmekten çekinmeyecektir. Kara savaşlarında da gerçekten destanlar yazılır. Çanakkale Kara Savaşlarında zaferler dizisi yaşanır. Çanakkale'de “**Kitre Savaşları**” diye isimlendirilen bu savaşlar destanlarla doludur. Seddülbahir'de “**Zığındere Muharebesi**”,

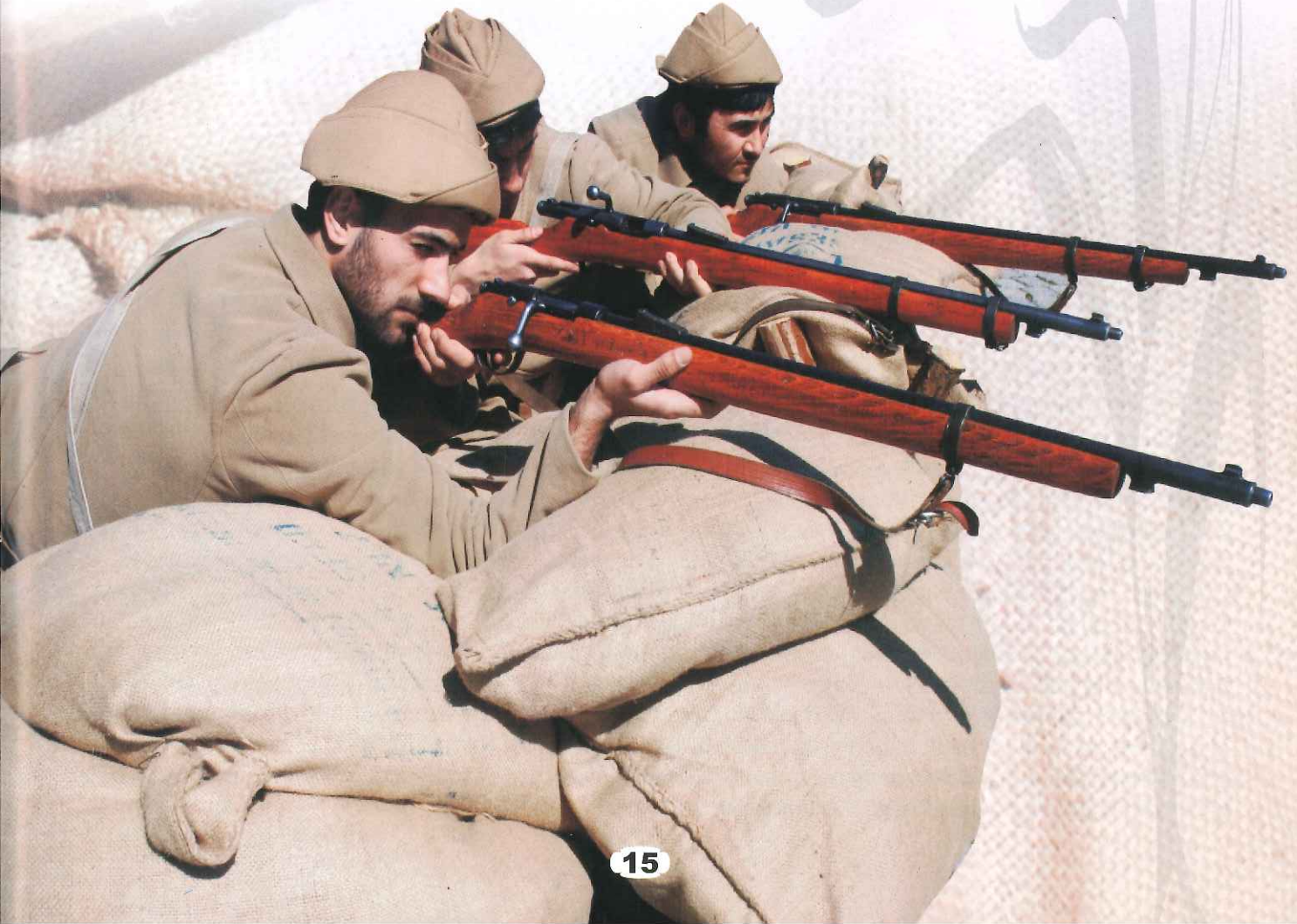
6 Temmuz'a kadar sürmüştür. 8 Ağustos'ta Anafartalar Grup Komutanı olan Miralay (Albay) Mustafa Kemal ile 9 Ağustos'ta Kocaçimen, Conkbayır, Kanlısırt'ta cereyan eden savaşlarda I. Anafartalar Zaferi kazanılmıştır. 14-21 Ağustos'ta Kireçtepe, Aslantepe Muhrebeleri yapılmış, 21 Ağustos'ta II. Anafartalar Zaferi kazanılmıştır. Kısaca, Seddülbahir, Zığındere, Kocaçimen, Conkbayır, Kanlısırt, Conkbayırı, Kireçtepe, Aslantepe, Anafartalar'da "Çanakkale Destanı" yazılır. Neticede başarılı olamayacağını anlayan düşman 20 Aralık 1915'ten itibaren gizlice çekilmeye başlamış, 10 Ocak 1916'da tamamen Çanakkale'den çekip gitmişlerdir.

Çanakkale Zaferi'ne Türk tarihi açısından bakarsak; Öncelikle Balkan faciasında kaybettiğimiz itibarımızı kazandık. Türk askerinin kısıtlı silah ve cephanesine rağmen düşmanını hezimeteye uğratması, inancının ne kadar yüce olduğunu göstermiştir. Türk askeri, Çanakkale'nin düşmesi halinde telafisinin mümkün olmayacağını, payitahtın ve bütün Türk yurdunun elinden gideceği şuuruyla hareket etmiştir. Mehmetçik, hasta adamın ortadan kaldırılması ve topraklarının paylaşılmasının o kadar da kolay olmadığını göstermiştir.

Tarafların imkanları ve güçleri açısından değerlendirilirse Çanakkale'deki mücadelenin ne kadar zor ve ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılabilir.

Çanakkale'de savaştığımız devletlere (İtilaf Devletleri) bakarsak hepsinin sanayileşmiş, zengin devletler olduklarını ve dünyayı paylaştıklarını görürüz. Osmanlı Devleti'nin savaşta birlikte olduğu devletler (İttifak Devletleri) içerisinde sadece Almanya'nın ciddi bir gücü vardır. Diğer devletlerin (Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan ve Osmanlı Devleti) maddi ve teknolojik güçleri son derece zayıf bir durumdadır. İtilaf Devletlerinin, insan kaynakları bakımından da tartışılmaz bir üstünlükleri vardır. Yani hem maddi hem de beşeri kaynakları bakımından çok çok üstün durumda idiler. Kısaca o zamanki tabirle söylersek düvel-i muazzamaya (muazzam devletler) karşı fakir bir halkın canları pahasına vereceği bir mücadele olacaktır Çanakkale'de.

Çanakkale'de Türk askerinin tükenmez azmini, vatan sevgisini, cesaret ve fedkarlığını dile getiren Liman Von Sanders şunları söylemektedir:

“Çanakkale'yi bir asker olarak anlatmak imkansızdır... Çoğu yarı çıplak, yarı açtılar. Haftada bir öğün kemikli bir paça et verilebiliyordu. Nebat yağında haşlanmış buğday kırığı yiyorlar, sıhhi vasıflardan mahrum su içiyorlar, taş üzerinde yatıyorlar, güneşe, fırtınalara, soğuğa, yağmura karşı korunmamış siperlerde, çamur ve toz içinde günler geçiriyorlar. Fakat dünyanın bütün vasıta ve imkanlarına sahip düşmanlarını buldukları zaman aslanlar gibi dövüşüyorlardı. Bu ne gösterişsiz, nümyişsiz bir yurt sevgisiydi.

İstila ordusunun gerisinde bütün dünya kaynakları açık bulunduğu halde Türkler harp malzemesi bulabilmek için İngilizlerden ganimet almayı bekliyorlardı. Kum torbaları çok azdı. Kıtalara bu amaçla çuval gönderildiği zaman askerler bunu elbiselerini yamamak için kullanıyorlardı.” Müttefikimiz olmasına rağmen Çanakkale muharebelerine hiç bir Alman birliğinin katılmamış olması da düşünülürse bu mücadelenin zorluğu ve büyüklüğü daha iyi anlaşılır.

Çanakkale'de kazanılan zafer ile Müttefiklerin bütün hesapları bozulmuştur. Çanakkale'de 200.000-250.000 Türk şehit, yaralı ve kayıp vardır. Bu rakamlardan da anlaşılacağı gibi insanlık tarihinde hiç bir zafer bu kadar pahalıya mal olmamıştır.

Çanakkale'nin en önemli sonuçlarından biri de Mustafa Kemal'i İstiklal Harbi'nin lideri olarak hazırlamış olmasıdır.

Çanakkale'de Anafartalar grubuna kumanda eden Yarbay Mustafa Kemal geleceğin büyük askeri ve lideri olacağını kanıtlamıştır.

Çanakkale Zaferi'ne Dünya tarihi açısından bakarsak;

Birinci Dünya Harbi başladıktan sonra en önemli savaş Çanakkale'de cereyan etti. Taraf devletler plânlarını yapmışlar, stratejilerini belirlemişlerdi. Çanakkale savaşlarında alınacak sonuçların uğranılacak kayıpları göze aldırarak kadar önemli olduğunu düşünen İngiliz Bahriye Nazırı Winston Churchill'e göre, boğazlara girişilecek bir harekât ile İstanbul İtilâf Devletlerinin kontrolü altına girecek, Türkiye'deki kuvvetlerin Avrupa cephesinde faaliyet gösteren kuvvetlerle bağlantısı kesilecek ve böylece Kafkas cephesinde bulunan Rus kuvvetlerinin yükü hafifletilerek Osmanlı Devleti barış yapmaya mecbur edilecekti. Ayrıca, henüz savaşa girmemiş Balkan devletlerini yanlarına çekebileceklerdi. Bu stratejiye karşılık Almanya ile ittifak yapmış olan Osmanlı Devleti de boğazlara yönelecek bir saldırıya karşı eldeki imkânlar ölçüsünde tedbirler almaya çalışmış, tahkimatı güçlendirmişti. Osmanlı Devleti'nin Almanya yanında savaşa katılmasıyla zor durumda kalan İngiltere ve Fransa, Rusya ile doğrudan temasa geçip savaş güçlerini artırmak, Osmanlı Devleti'nin Süveyş Kanalı ve Hint yolu üzerindeki baskısını kaldırmak, ayrıca Orta Avrupa'ya sızan Alman-Avusturya ordularını arkadan çevirebilmek için bu harekâtı gerekli görmüşlerdi. Dolayısıyla, Almanya karşısında bunalan Rusya'nın savaş gücünü takviye etmek amacıyla ulaştırılmak istenen yardım boğazlardan yapılabilecekti.

Çanakkale boğazı geçilirse İstanbul düşecek, böylece İtilf kuvvetlerine Rusya'ya giden yol açılmış olacaktır. Süveyş Kanalı ile Hint yolu üzerindeki bütün engeller bertaraf edilecek, Türk milletinin ümidi kırılacak ve esareti söz konusu olacaktı.

İtilaf Devletleri, Boğazlardan rahatlıkla geçebileceklerinden o kadar emindiler ki, İngiliz birliklerinin muzafferine İstanbul'a girmelerini bekleyenler, Beyoğlu'nda hazırlıklarını yapmışlar; yolları görececek pencereler kiralanmış, İngiliz elçilik binası da tanzim edilip yataklar bile hazırlanmıştı.

Çanakkale'de kazanılan zafer ile İtilaf Devletlerin bütün hesapları bozulmuştur. Çanakkale'yi geçemeyen İtilaf Devletleri, Rusya'ya giden yolu açamadıkları için Rusya'ya gitmesi planlanan yardımı ulaştıramadılar. Bu gelişme Rusya'da Bolşevik İhtilâli'nin (1917) çıkmasına yol açmıştır. Balkan devletlerini de yanlarına çekemediler. Henüz tarafsız durumda bulunan Bulgaristan, Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa katıldı. Yunanistan ve Romanya ise tarafsız kalmayı tercih etmişlerdir.

Çanakkale Zaferi, İtilaf Devletleri'nin Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakma planlarını boşa çıkarmış, böylece savaşın en az iki yıl daha uzamasına neden olmuştur. Böylece İngilizler, Mısır ve diğer bölgelerde daha fazla askeri silahaltına almak zorunda kalmışlardır. Bu durum da İngiltere'de ekonomik sorunların derinleşmesine yol açmıştır.

2.Çanakkale savaşlarında bir de İngilizler tarafından kandırılarak bize karşı savaşan Hindistanlı, Senegalli Müslümanlar vardır. Bu olumsuz sürece nasıl gelindi?

Aslında bu sorunun cevabını bir önceki soruda verdik. Bu sorunuzla ilgili olarak şunun vurgulanması gerekir: Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale'ye getirilen askerlerin profiline baktığımız zaman emperyalist devletler çok ustaca sömürgelerinden topladıkları –bir kısmını kandırarak- binlerce insanı bizim karşımıza çıkarmışlardır. Sadece Hindistanlı, Senegalli Müslümanlar değildir getirilenler. Mehmet Akif bunu ne güzel ifade etmiştir. **Eski Dünya, Yeni Dünya bütün akvam-ı beşer**

Kaynıyor kum gibi, mahşer mi, hakikat mahşer.

Yedi iklimi cihanın duruyor karşında,

Osrtalya'yla beraber bakıyorsun ; Kanada!

Çehreler başka, lisanlar, deriler rengarenk.

Sade bir hadise var ortada : Vahşetler denk.

Kimi Hindu, kimi Yamyam, kimi bilmem ne bela...

Hani tauna da zuldür bu rezil istila..

İngiliz ve Fransız birliklerinin yanında bu savaş için **Avustralyalı, Yeni Zelandalı Anzaklar, Sihler, Gurkanlar, Sudanlı zenciler, Senegalli, Faslı askerler** getirilmiştir. Anlaşılan odur ki, emperyalist devletler Mehmetçik'e karşı dünya savaşına yakışır bir biçimde (!) bütün akvam-ı beşeri Gelibolu'ya toplamışlardır. Bunların içerisinde bulunan Müslümanlar kandırıldıklarını Çanakkale'ye geldikten sonra anlayacaklardır. Bu muazzam kuvvetlere karşı kazanılan zaferin büyüklüğü, şüphesiz Türk evladının verdiği eşsiz mücadelede aranacaktır. Bu mücadele, cesaret, fedakârlık ve kahramanlık kelimeleriyle tarihe geçecektir.

Bir hususu daha belirtirsek; Çanakkale'de savaş uzadıkça İngilizler sömürgelerindeki insanları Müslüman-Türklere karşı savaştırmak üzere tekrar tekrar toplamak istedilerse de bunu başaramayacak ve kendi evlatlarını cepheye göndermek zorunda kalacaklardır. Bu da savaş uzadıkça Avrupa -özellikle İngiltere- kamuoyunda tepkilere yol açacaktır.

3.Çanakkale Muharebesi'nin kazanılmasında Mustafa Kemal'in rolü nedir?

Çanakkale Savaşları başladığında Mustafa Kemal henüz yarbaydır. Gelibolu'daki çarpışmalarda, özellikle de Anafartalar'daki çatışmalarda olağanüstü başarılarıyla Mustafa Kemal'in ön plana çıktığını görürüz. Liderliğini ve dehasını daha o zaman kanıtlamıştır. 57. Alay'ın neredeyse tümüyle şehit olduğu mücadele sonucunda, Anafartalar'a yapılan Anzak çıkartması engellenmiştir. İngiliz yazar Alan Moorehear de Mustafa Kemal için "O genç ve dahi Türk Şefinin o esnada orada bulunması, müttefikler bakımından talihin en acı darbelerinden biridir." demek suretiyle bir komutan olarak Mustafa Kemal'in Çanakkale'deki rolünü vurgulamıştır.

Şu olayı nakledersek Mustafa Kemal'in bir asker, bir komutan olarak rolü daha iyi anlaşılabilir. 25 Nisan 1915 günü muhrebeler sırasında Conkbayırı'na giden Mustafa Kemal, bir Türk müfrezesinin çekilmekte olduğunu görür. Aralarında şöyle bir konuşma geçer:

-Nereye gidiyorsunuz?

-Düşman geldi,

-Nerede?

Askerler 261 rakımlı tepeyi gösterirler. Gerçekten düşman tepeye serbestçe yaklaşmaktadır. Mustafa Kemal'in ise elinde kuvveti yoktur. Askerlere:

-Düşmandan kaçılmaz!

-Cephanemiz yok...

-Süngünüz var ya...

Mustafa Kemal, derhal kumandayı ele alır. Askerlere süngü taktırır ve yere yatmalarını emreder. Bunun üzerine düşman duraksar. Sonra 57. Alay yetişir. Askerlerini taarruza kaldırırken verdiği emri ise şudur: "Size ben taarruz emretmiyorum; ölmeyi emrediyorum... Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde, yerimizi başka kuvvetler ve başka kumandanlar alabilir..."

I. Dünya Savaşı sırasında İngiliz Deniz Bakanı olan Churchill, Mustafa Kemal'in Çanakkale'deki rolünü şöyle açıklamıştır: "Mustafa Kemal 9 Ağustos'ta Anafartalar'daki başarılı harekâtından sonra geceyi, bu paha biçilmez sırtı alma hazırlığı içinde büyük çaba harcayarak geçirdi. Bizzat yönettiği şiddetli baskın hücumu ile bu dar bölgede yerleşmiş olan bin kişilik İngiliz kuvvetini yok etti. Türkler Conkbayırı'nı aştılar ve zaferin sonuna kadar orada kaldılar. Bu başarı perdeyi kapatan olaydır."

4. "Biz, Çanakkale'ye Darülfünun gömdük." sözü meşhurdur. Konuyla ilgili görüşleriniz nelerdir?

Bu söz Mustafa Kemal Atatürk'e aittir. Çanakkale Savaşları'nın sonuçlarını değerlendirirken böyle bir tespitte bulunmuştur. Çanakkale Savaşları'nın Türkler açısından acı bilânçosunu ifade etmektedir.

Çanakkale her şeyden önce mektepliler savaşıdır. Türk Milleti, Çanakkale'de yaklaşık 100.000'den fazla öğretmen, mülkiyeli, tıbbiyeli ve Türk Ocakları'nda yetişmiş okur-yazar evladını kaybetmiştir. 1915'de Darülfünun (Bugünkü İstanbul Üniversitesi) 1.sınıfta öğrenim gören 2500 tıbbiyeli okullarını bırakarak gönüllü Çanakkale'ye koştular. İki tümen halinde Gelibolu'ya gelen bu yiğitlerin hepsi burada şehit oldu. Bu yüzden 1921 yılında Darülfünun hiç mezun vermedi.

Bu savaşta 15'liler savaştılar. Bunlar Rumi takvimle 1315 (Miladi takvimle 1899) doğumlular olup, Çanakkale savaşları sırasında 15-16 yaşlarındaki delikanlılardır. İşte

Hey onbeşli onbeşli

Tokat yolları taşlı,

Onbeşliler gidiyor,

Kızların gözü yaşlı, diye bilinen türkü bu delikanlılar için yakılmıştır. Tarihte hiç bir milletin 16 yaşındaki gençleri cephede olmamıştır. Bu kanlı savaşa gönüllü olarak katılan bu delikanlılar İstiklal Harbi'nde de destanlar yazacak olan kahramanlardır. 70.000'e yakın rüştiye mezununun şehit olduğu da hatırlanırsa Çanakkale, mukaddes bir gençlik savunmasıdır. Subay ve asker olarak ordu saflarına katılan on binlerce mekteplinin verdiği savaştır.

İstanbul, Galatasaray, Vefa ve Balıkesir Lisesi öğrencileri, daha niceleri vatan savunmasına koşmuşlardır. Bu gençler önce vatan demişler ve gönüllü olarak ölüme yürümüşlerdir. İstikbal dememişler, istiklal demişler. Çanakkale'de kaybettiğimiz yüzlerce mekteplinin eksikliğini Cumhuriyet'in kuruluşunda ve ilk yıllarında had safhada hissettik. Yeniden okullar kurmaya ve yeni nesiller yetiştirmeye çalıştık.

5.Çanakkale destanı bir anlamda isimsiz kahramanlar destanı olmakla beraber Seyit Onbaşı, Mehmet Çavuş, Mehmet Muzaffer, Tophaneli Yüzbaşı Hakkı gibi pek çok kahraman ve abide şahsiyetler mevcuttur. Bunlardan Seyit Onbaşı'nın hâdisesini anlatır mısınız?

Bu isimlerin her birinin birer kahramanlık hikayesi var, yüreklerimizi titreten hatıraları var. Ama sorunumuzda da ifade ettiğiniz gibi Çanakkale bir milletin destanı, isimsiz binlerce kahramanın yazdığı dstandır. Çanakkale savaşlarına katılmış, şehit düşmüş, gazi kalmış her Mehmet'in bir hatırası bir hikayesi var. Burada zikrettiğiniz şahsiyetler de Çanakkale'nin kahramanları. Onların gurur verici hikayeleri bizlere ulaşmış. Bizler de yüreklerimiz titreyerek O yiğitlerin hatıralarını okuruz, iştiriz ve bilinçaltımıza işleriz.

Tarihler...

18 Mart 1915'i gösteriyordu.

Vakit sabahtı,

Gelibolu yorgundu,

Gelibolu yaralıydı,

Gelibolu sıkıntılıydı,

Şehitlere mezardı Çanakkale,

Çanakkale ölüm gibi suskundu,

Boğazı dolduran su değil,

Kandı...

İşte Seyit Onbaşı ya da Koca Seyit böyle bir zamanda tarih sahnesine çıkar. Gözlerinin önünde bütün arkadaşları şehit düşmüştür. Topun vinci bozuktur. Öylesine bunalmışlardır ki, kendi kendine söylenmeye başlar: Hani bölüğümüz bataryamız? Hani Teğmen Fahri Beyimiz? Hani Osman Çavuşumuz? Hani öteki arkadaşlarımız? Şimdi hiç birisi hayatta değiller.” Sonra **“Ya Allah, Bismillah”** dedikten sonra başında beklediği 257 okkalık top mermisini (gülleyi) kaldırır ve topun namlusuna yerleştirir. Top ateşlenir ve Ocean adlı İngiliz zırlısı boğazın derin sularına gömülür. Bu olaydan sonra Onbaşı rütbesi verilen Seyyit'e, komutan ödül olarak iki tayın (askere verilen ekme) veririr. Seyit Onbaşı karnı doymadığı halde diğer arkadaşlarına verilmediği için kendisine ödül olarak verilen fazla ekmeği almaktan vaz geçmiştir. Bu ne mütevazı bir tavidir. Savaş bittikten sonra hatıra olarak bir fotoğrafının çekilmesi için Seyit Onbaşı'dan öyle bir top mermisini tekrar kaldırması istenir. Seyit Onbaşı denemesine rağmen mermiyi yerinden kıpırdatamamıştır. Sonra içi boş bir mermiyi kaldırırken fotoğrafı çekilir. Seyit Onbaşı'nın hatırası, hikâyesi budur. Onun yaptığı şey fizik kuralları ile açıklanabilir mi? Türk insanının olağan üstü zamanlarda olağanüstü işler başarabileceğini gösteren bir örnek Seyit Onbaşı'dır işte.

6.Mehmet Akif Çanakkale Destanında, “Ne büyüün ki kanın kurtarıyor Tevhidi / Bedrin aslanları ancak bu kadar şanlı idi” diyerek Çanakkale kahramanlarını, Bedir zaferini kazanan o mübarek altın nesle benzetiyor. Bu teşbihi okuyucularımız için açıklar mısınız?

İstiklal Marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy, **“Çanakkale Şehitlerine”**adlı muhteşem eserinde Mehmetçiği, Bedir'de Peygamberimiz ile omuz omuza çarpışan sahabelere benzetiyor. Akif burada Çanakkale şehitleri ile Bedir şehitlerini kıyaslamaz, teşbih sanatını kullanır. Her ikisinde de bir ölüm kalım savaşı vardır çünkü. Her iki savaşta da aynı ruh var. Bedir'de Hz. Peygamber ile sahabeler, müşriklere karşı var olma mücadelesi verdiler. Aynı şey Çanakkale'de de geçerli değil mi? İtilaf Devletleri Çanakkale'yi geçip, İstanbul'u ve Anadolu'yu işgal edip Türk Devleti'ni tarihten silmek, Türk Milleti'ni ortadan kaldırmak istemiyorlar mıydı?

Kaldı ki, İslam'a göre o şehitler daha yücedir, bu şehitler daha az yücedir gibi bir değerlendirme yapılamaz ki. Bedrin aslanlarının Çanakkale'deki Mehmetler ve vatanları için hayatlarını hiç çekinmeden feda eden tüm şehitlerin Allah katında en yüksek derecede mükâfatlandırıldıkları müjdelenmiştir. Şehitlik zaten bir mertebedir. Akif bunu çok iyi bilir. Bundan zerre kadar şüphesi yoktur. Şehitlere,

“Ey şehit oğlu şehit isteme benden makber (mezar)”

“Sana ağuşunu açmış duruyor Peygamber” diye seslenirken de sana ne mutlu ki, Sevgili Peygamberimiz sana kucağını açmış bekliyor diyor.

Aslında şiirin tamamına bakarsak Akif Yüce Allah'a adeta nazlanmaktadır. Başka bir şiirinde de şunları söylemiştir:

**Bir böyle şehidin ki, mükâfatı zaferdir,
Vermezsen, İlâhi, döktüğü kan boşa gidecektir.
Bu ne muazzam bir nazdır, niyazdır, istektir.**

Bedrin aslanları nasıl tereddüt göstermediler ise Çanakkale'deki yiğitler de tereddüt göstermediler. Bakınız Liman Von Sanders hatıralarında “Çanakkale'yi bir asker olarak anlatmak imkansızdır.” diye başladığı sözlerine şöyle devam etmektedir: “...Arkalarında fakir bir vatan toprağı duran bu insanlar savaş boyunca birer kahramandılar. Ölümüne gülerken giden bir başka millet yoktur. Bu hasletleri sebebiyledir ki, hürriyetlerini en ağır bedelle ödüyorlar, esret bilmiyorlardı.”

Çanakkale'deki Mehmetçiğın taşıdığı yüce ruhu ve inancı gösteren başka bir olayı Mustafa Kemal Paşa anlatır: “Biz kişilerin kahramanlık sahneleriyle ilgilenmiyoruz. Yalnız” diye başladığı sözlerine şöyle devam eder: “Yalnız size Bombasırtı hadisesini anlatmadan geçemeyeceğim. Karşılıklı siperler arasında mesafemiz 8 metre; yani ölüm muhakkak... Birinci siperdekiler, hiç biri kurtulamamacasına tamamen düşüyor. İkinciler onların yerine geçiyor. Fakat ne kadar imrenilecek bir soğukkanlılık ve tevekkül biliyor musunuz? Öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor, hiç ufak bir korku ve endişe bile göstermiyor, sarsılmak yok. Okumak bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim, Cennet'e girmeğe hazırlanıyorlar. Bilmeyenler kelime-i şahadet getirerek yürüyorlar. Bu Türk askerindeki ruh kudretini gösteren hayrete değer ve tebrikeye değer bir misaldir. Emin olmalısınız ki, Çanakkale Muharebesi'ni kazanan bu yüksek ruhtur.”

7.Mehmet Akif'in “Allah'ım! Ben aciz kuluna bu destanı yazmayı nasip eyle. Bu ulvî vazifeyi bana bahşet, sonra da canımı al.” diye gözyaşları içinde kaleme aldığı Çanakkale Destanı'nın İslam Tarihi açısından taşıdığı önemi kısaca anlatır mısınız?

Akif, Çanakkale'de mücadele eden bu mübarek insanlara karşı kendisini borçlu hissetmektedir.

Çanakkale'deki mücadelenin Türk-İslam âlemi için önemini çok iyi bilir. Bu sözleriyle bu kahramanların mücadelesinin kutsiyetine değer bir şiir yazmanın zorluğunu da bilir. Bu yüce imanın, inancın büyüklüğünü ifade edebilecek kelimeler dökülmeliydi ortaya. Akif için bu aynı zamanda bir vefa borcudur. Akif, aynı duyguları İstiklal Marşı'nı yazarken de yaşamıştır. Biliyorsunuz Yıllar sonra Akif'e hasta yatağında yatarken bir soruya karşılık “Allah bu millete tekrar İstiklal Marşı yazdırmasın” demiştir.

8.İngilizler Çanakkale mağlubiyetinden sonra başkentleri Londra'nın iki önemli caddesi olan Cambridge ve Oxford caddelerine birer heykel dikmişler ki bu heykeller halen adı geçen caddelerde mevcuttur. Dikilen bu heykellerde, Osmanlı askerinin süngüsünün ucunda bir İngiliz askeri tasvir edilmekte ve altında da şu ifadeler yer almaktadır: “Ey İngilizler! Türkler Çanakkale'de babalarınızı işte böyle öldürdüler.” Bu konuda neler düşünüyorsunuz söylemek ister misiniz?

Bu olay bize milli bilincin, yaşanan tarih ile şekillendiğini göstermesi bakımından önemlidir. İngilizler bunu çok iyi bilirler. Fransızlar da bilir. Gelibolu'da İngilizlerin 14 tane şehitliği var. Hepsi çok bakımlı. Gelibolu'da Ertuğrul Burnu'na doğru giderken sol tarafta yüksekçe bir tepede Fransız şehitliği var. O da çok bakımlı. Kitabede Fransızca “**Onlar vatanları için öldüler**” diye yazılmış. Sormak lazım; Burası Fransızların vatan mıdır? Burada ne işleri vardı?

İngilizler Çanakkale'de uğradıkları hayal kırıklığını hiçbir zaman unutmamışlardır. Yeni yetişen nesillere Çanakkale'de uğradıkları yenilgiyi, yüz kızartıcı istilalarını, gerçekleştirdikleri insanlık dışı olayları nasıl anlatacaklar? Atalarının kahramanca savaştıklarını ve barbar Türkler (!) tarafından öldürüldüklerini ifade eden heykeller, kitabeler, uydurma hikâyeler, romanlarla anlatacaklardır. Ama bizim bir farkımız var. Atatürk'ün Anzak analarına gönderdiği şu mektup her şeyi açıklar zannediyorum:

“Bu memleketin topraklarında kanlarını döken İngiliz, Fransız, Avustralyalı, Yeni Zelandalı, Hintli kahramanlar! Burada dost bir vatanın toprağında-sınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçiklerle yanyana koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve rahat uyuyacaklardır. Onlar bu topraklarda canlarını verdikten sonra artık bizim evlatlarımız olmuşlardır.”

Biz bilelim ki, **bu vatan, toprağın bağrında sıra dağlar gibi duranlarıdır.**

9.Hocam son olarak bu konu ile ilgili ne söylemek istersiniz?

Efendim tarihin pek çok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlardan biri adeta Çanakkale için yapılmıştır. Tanım şöyledir: “**Tarih, çocuklarımızdan ödünç aldığımız zamandır.**” Şu soruyu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız. Atalarımız, dedelerimiz, Çanakkale'de üç dakika sonra öleceklerini bildikleri halde en ufak bir tereddüt göstermeden, korkuya kapılmadan hayatlarından neden vazgeçmişlerdir? O mübarek insanlar bizlerden ödünç aldıklarını düşündükleri zamanı, yani onurumuzla, gururumuzla, alnımız açık yaşayabilmemiz için bizlere bırakmak için hayatlarını feda ettiler. O nesil sadece Çanakkale'de savaşmadı. Daha önce de savaşmıştı; sonra da savaştı. İstiklal Harbi'ni yapan kahramanlar da onlardı. Atatürk “**Çanakkale, İstiklal Harbi'nin Önsüzüdür.**” demiştir. Çanakkale'yi kazandıran ruh, esasen bize bu cennet vatanı bırakan ruhtur. Kuva-yı Milliye ruhudur.

İstiklal Savaşı'na başladığımız zaman General Harbord'la Mustafa Kemal Paşa'nın bir konuşması vardır. İzniniz olursa onu nakledeyim. General Harbord, görüşme sırasında "Birtakım insanların kendi canlarına kıydıklarını biliyoruz. Şimdi de bir ulusun intiharına mı tanık olacağız?" diye bir soru soruyor. Mustafa Kemal Paşa'nın cevabı şudur:

"Sözleriniz doğrudur General. İçinde bulunduğumuz durumda yapmak istediğimiz şey, ne askerlik açısından, ne de başka bir açıdan açıklanabilir.. Ancak her şeye rağmen, yurdumuzu kurtarmak, özgür ve uygar bir Türk devleti kurmak, insan gibi yaşayabilmek için yapacağız bunu... Başaramazsak, bir kuş gibi düşmanın avucu içine düşecek ve ağır ve şerefsiz bir ölüme katlanacak yerde atalarımızın çocukları olarak, dövüşerek ölmeyi tercih ederiz."

